

Eläinten luontainen stressi- ja pelkoreaktio

Green Care-päivät 17.9.2015

Dr med vet Tuulia Appleby
PG Dip CABC

Mitä on stressi?

Kun vaatimus ylittää kyvyn selviytyä

- Haastava käytös voi olla tapa purkaa stressiä
- Stressin tarkoitus on valmistaa elimistöä reagoimaan / puolustautumaan ja tarkoitus on että elimistö palautuu taas tasapainoon (esim. Syke↑, Glukoosi veressä↑)

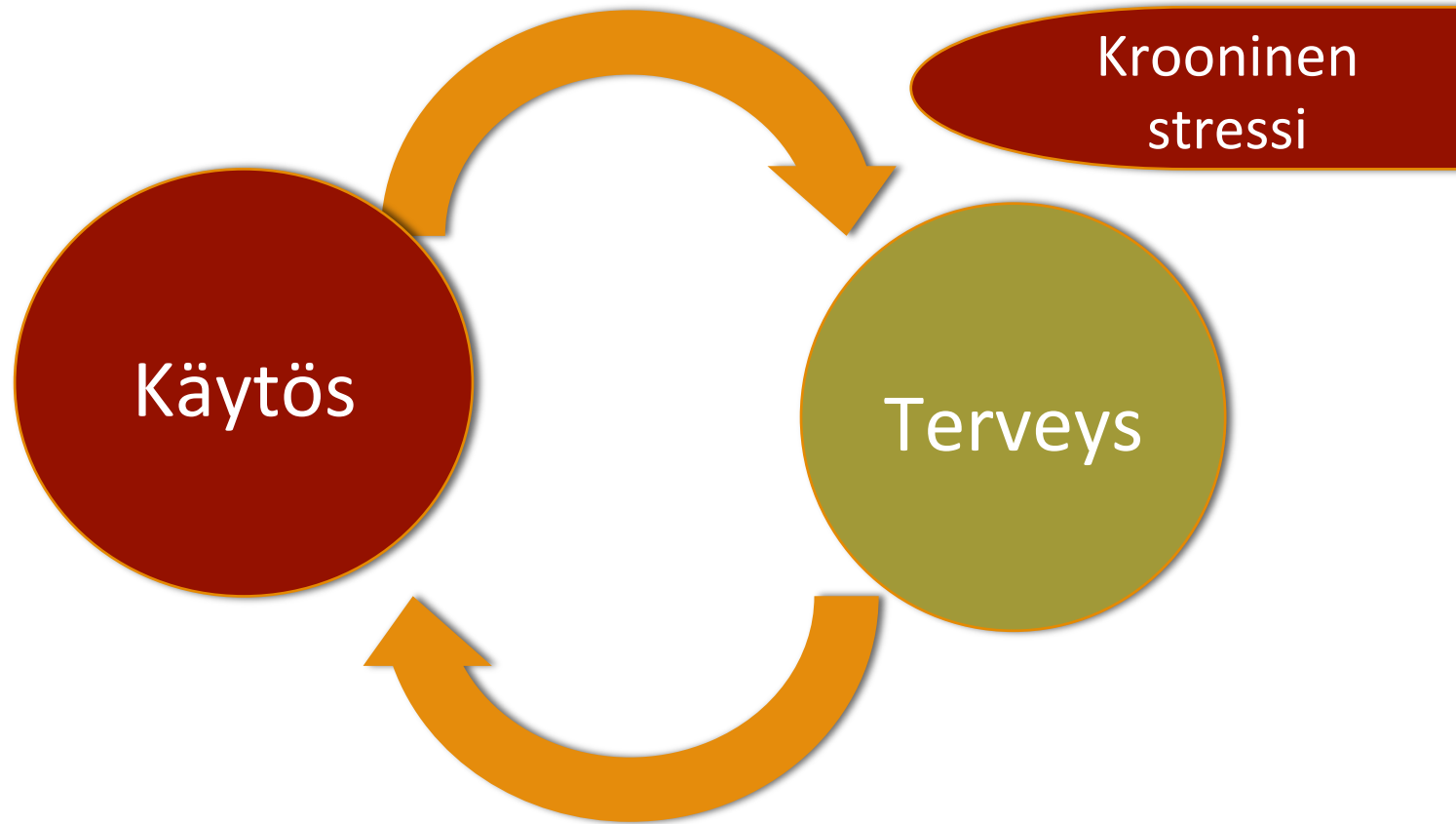
Mitä on stressi?

- Erittäin suuri stressiä aiheuttava tekijä on **hallinnan puute!**

Stressi

- Akuutti stressi:
 - Taistele tai pakene-reaktio
 - Syke ja hengitys ↑
 - Verenkierto ohjautuu enemmän lihaksille
 - Lihakset jännittyvät ja suoliston toiminta hidastuu
- Krooninen stressi: ↓
 - Immuunivaste

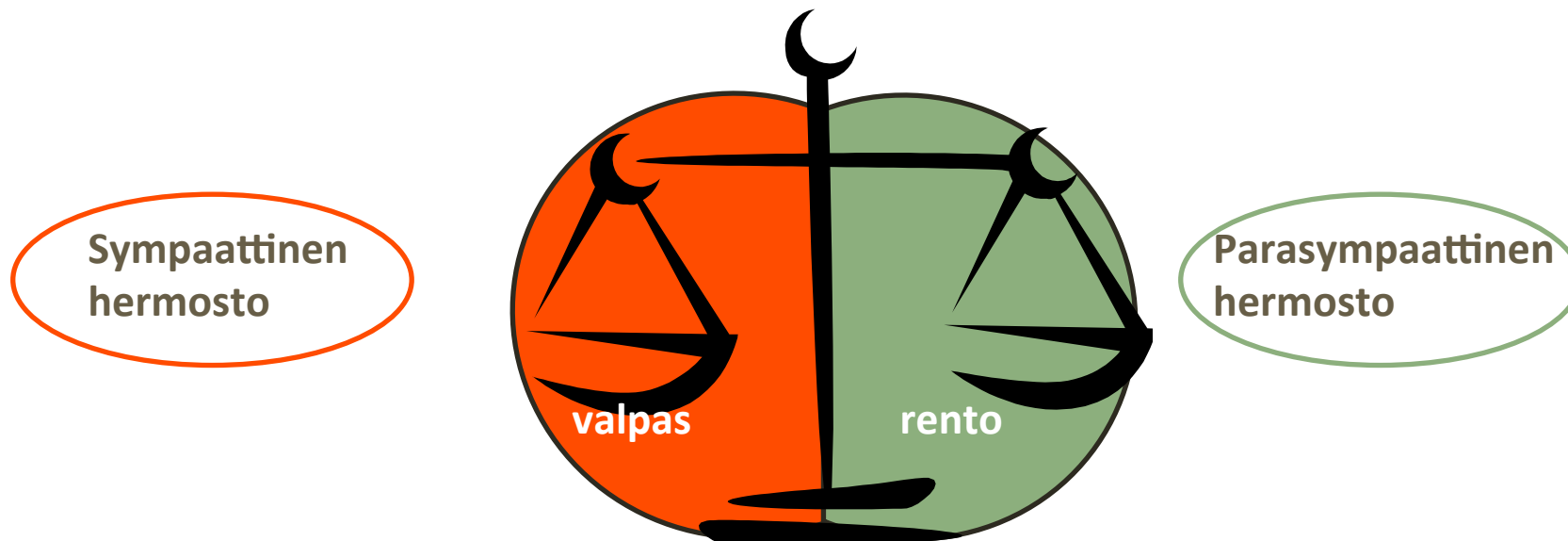

Mitä on stressi?

- Homeostaasi: Tietyn systeemin sisällä vallitseva tasapaino
- Ympäristö muuttuu jatkuvasti, yksilön on ylläpidettävä sisäinen tasapaino
- ⇨ Stressi häiritsee tasapainoa

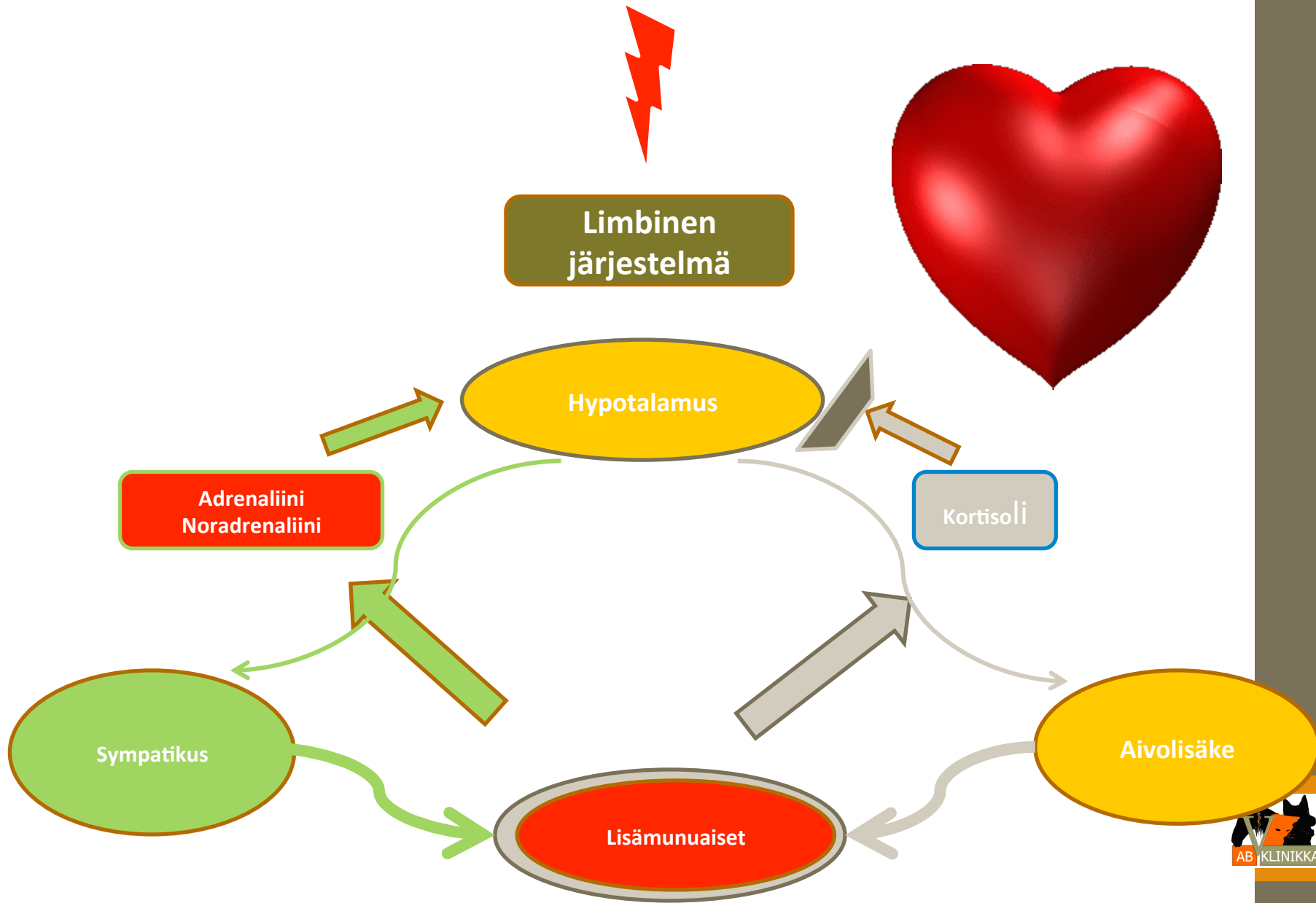
Mitä on stressi?

- Autonominen hermosto

Stressi

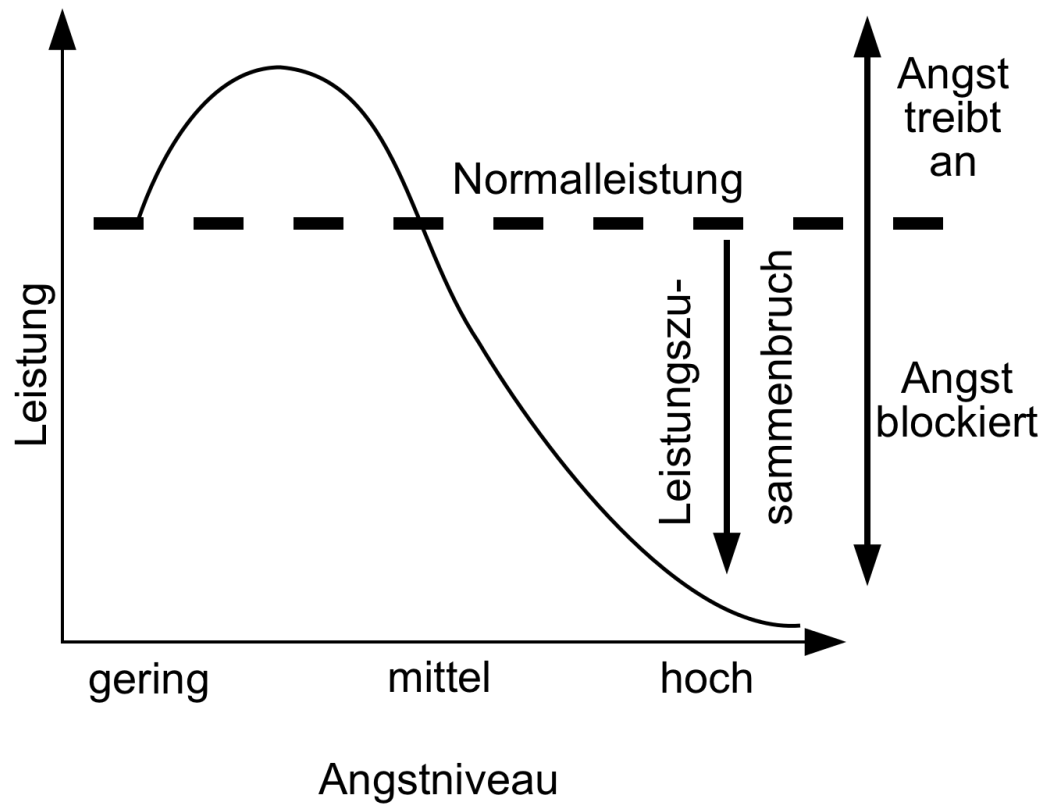
- Stressitilanteissa aktivoituvat sympaattinen hermojärjestelmä ja hypotalamus-aivolisäkelisämunuaisakseli
- Sympaattisen hermoston aktivoituminen vapauttaa verenkiertoon katekolamiineja (NA/A).
- Kortikotropiinin (ACTH) erityös aivolisäkkeestä lisääntyy ja sen seurauksena veren glukokortikoidi (kortisoli) pitoisuus kasvaa.

Mitä on pelko?

- Pelko on epämiellyttävä tunne tai ennakkoavistus vaarasta
- Vahva motivaatio
 - Pelkoreaktio on eläimen näkökulmasta ratkaisu ongelmaan
- Suojaa loukkaantumiselta ja kuolemalta
- Auttaa yksilöä sopeutumaan haasteisiin ympäristössä

Pelko ja suoritus

Rosemann, 1978, S.96.

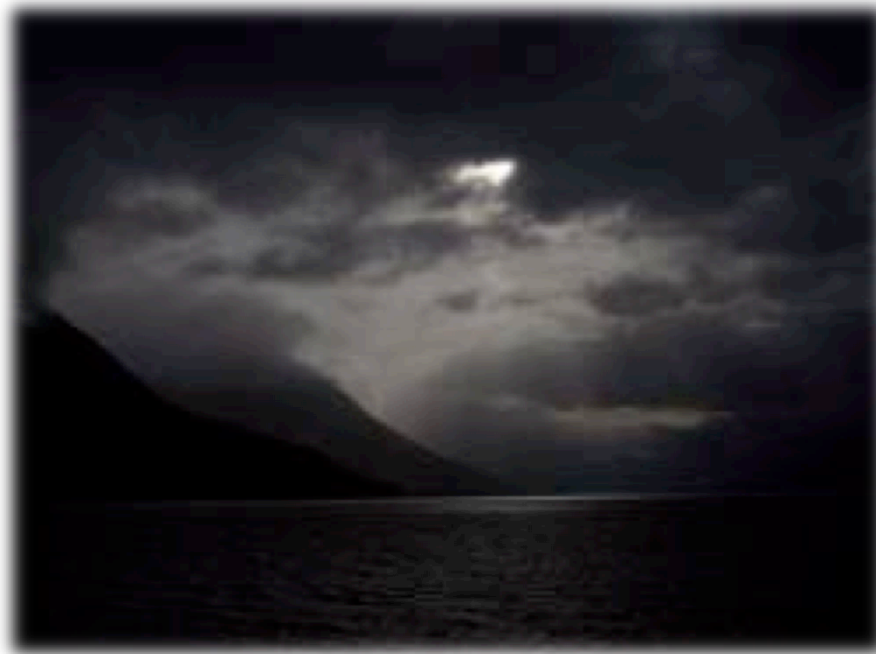
Pelko, se tunne kun...

- Pelko (fear): pelottava ärsyke

Pelko, se tunne kun...

- Ahdistus (anxiety): reaktio vaaraa ennustavaan ärsykkeeseen (esim. lentopelko)

Pelko, se tunne kun...

- Fobia: patologinen reaktio
- Tiettyihin tilanteisiin tai kohteisiin liittyvää kohtuuttoman vahvaa pelkoa, kammoa tai kauhua, jota pelko-oireinen ei pysty hallitsemaan
- ⇨ kaikki tai ei mitään

Mitä välttää: Flooding

- Eläin pakotetaan olemaan pelottavassa tilanteessa ja altistetaan pelottavalle ärsykkeelle, kunnes ei reagoi niihin enää.

Mitä välttää: Flooding

Vaarallinen

Jos keskeytetään, tilanne vielä
pahempi kuin ennen

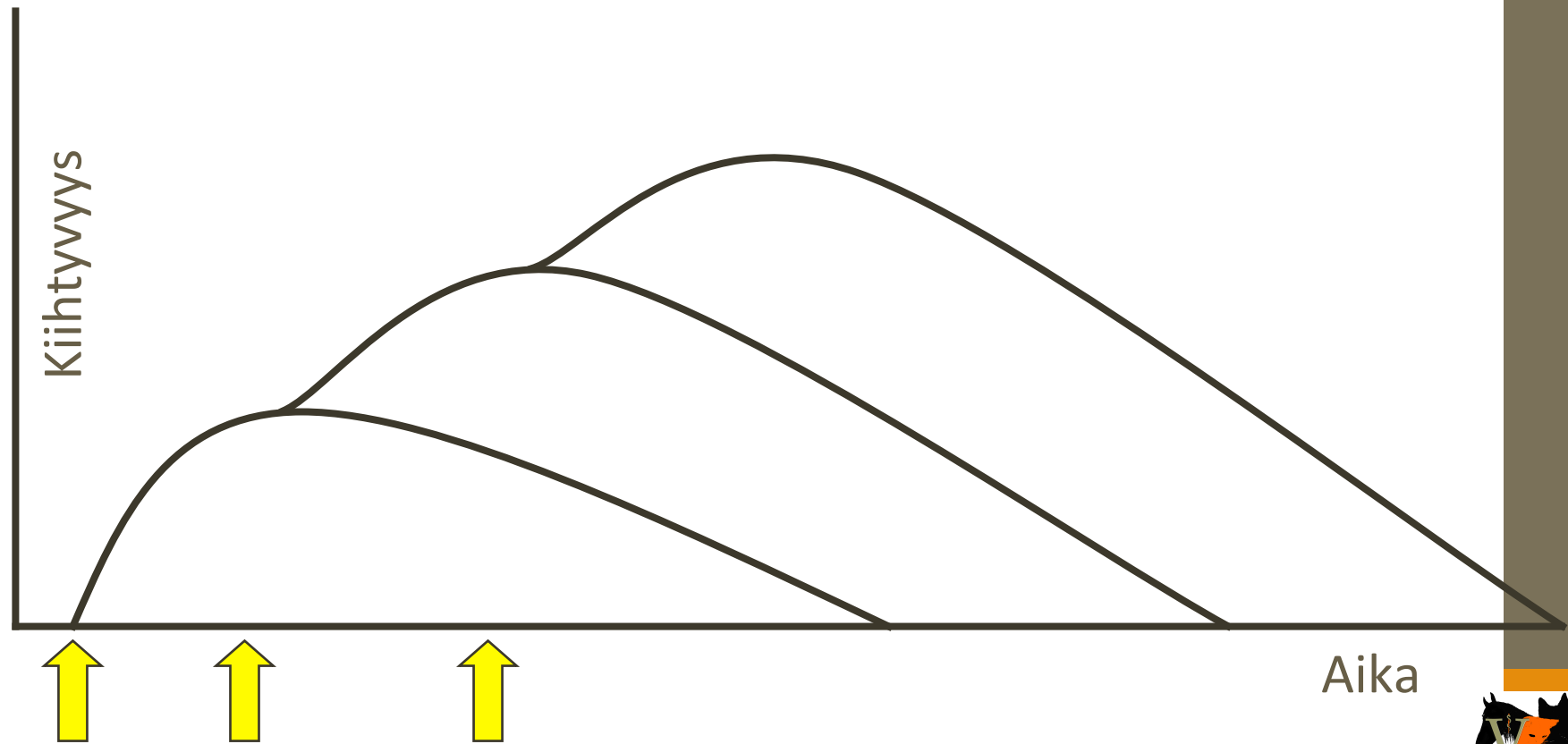
Opittu avuttomuus

Pelkoreaktio

Koska riittää...?

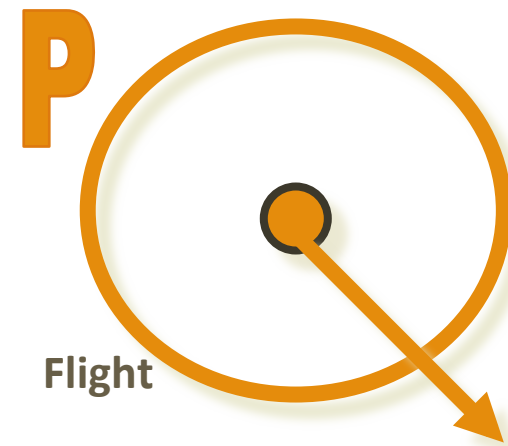
Koska riittää...?

Koska riittää...?

Koska riittää...?

Koska riittää...?

Koska riittää...?

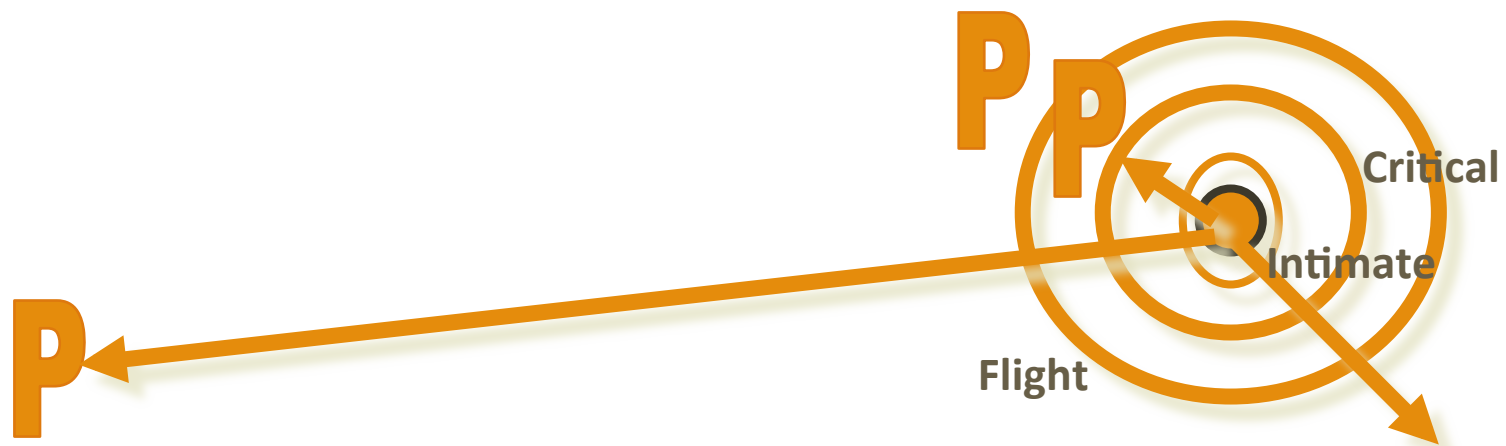
Koska riittää...?

P

Koska riittää...?

Koska riittää...?

Etäisyydet vaihtelevat tilanteesta riippuen.

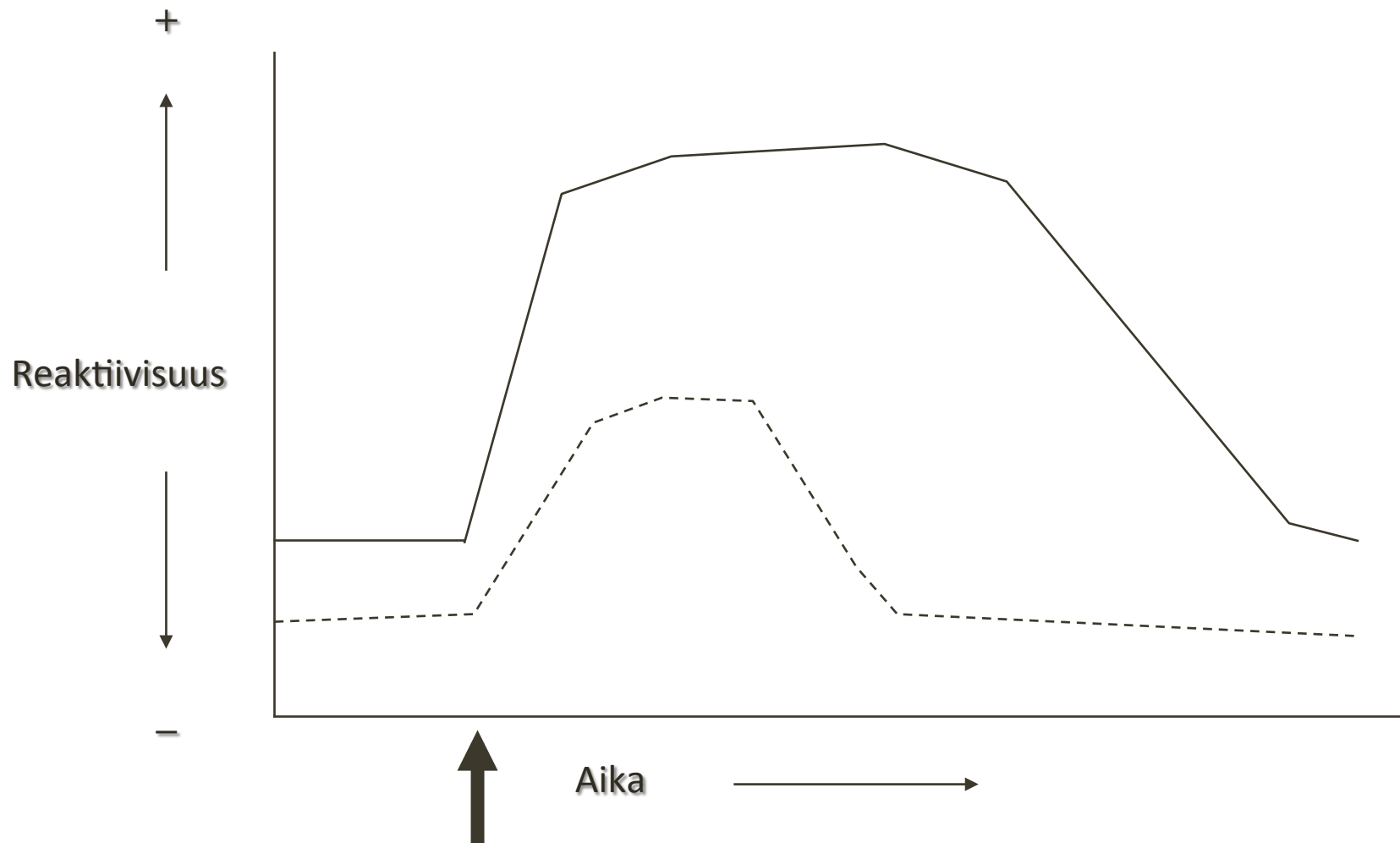
Aggression portaat

- Puree
- Nappaa
- Murisee
- Jäykistyminen, tuijottaa
- Makuulla, jalka ylös
- Seisoo, kyyristyy, häntä alhaalla
- Hiipiminen, korvat taakse
- Kävelee pois
- Kääntää kehon pois, istuu ja nostaa tassua
- Kääntää päätä pois
- Haukottelu, vilkuilee, nuolee nenää

Reaktiivisuus/Kastraatio

Uros - Kastraatio

auttaako kastraatio jos koira on aggressiivinen...?

ensisijaisesti ei kastraatiota jos pelkoon liittyvä ongelma: **Puolustautuminen voi pahentua!**

Käsittely

Vähemmän on enemmän!!!

Kehonkieli

Kehonkieli

 <p>I am afraid</p>	 <p>I am happy to see you</p>	 <p>I am irritated</p>
 <p>I am friendly</p>	 <p>I am interested</p>	 <p>I am crazy about you</p>
 <p>I am in an amorous mood</p>	 <p>I am concerned</p>	 <p>I am angry</p>

 <p>Friendly Greeting</p>	 <p>Aggressive</p>
 <p>Defensive</p>	 <p>Fearful</p>

Miten lisätä itsetuottamusta

- Paljon hyviä kokemuksia/pentuikä
- Paljon onnistumisia – esim. harrastus
- Koulutustyyli – esim. naksutinkoulutus
- Myös itsenäistä puuhaamista, ei liian riippuvainen omistajasta/toisesta koirasta

KIITOS

